

Brüssel, 15.10.2014
COM(2014) 632 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

Aruanne kuuldeaparaatides kasutatavate elavhõbedata nõõpelementide kättesaadavuse kohta kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/66/EÜ (mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 91/157/EMÜ) artikli 4 lõikega 4

1. SISSEJUHATUS

2013. aastal muudetud direktiivi 2006/66/EÜ (mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid, edaspidi „patareide ja akude direktiiv”)¹ artikli 4 lõike 2 alusel ei kehti elavhõbedaga patareide või akude turulelaskmise keeld kuni 1. oktoobrini 2015 nööpelementide suhtes, mille elavhõbedasisaldus ei ületa 2 % massist.

Kuigi komisjoni tellitud 2012. aasta aruandes jõuti järeldusele, et elavhõbedaga nööpelementidele on kõikide otstarvete jaoks olemas alternatiivid,² paluti muudetud direktiivis komisjonil selle järelduse kinnitamiseks korraldada uus sihtuuring.

Patareide ja akude direktiivi artikli 4 lõikes 4 on sätestatud:

„Kuuldeaparaatides kasutatavate nööpelementide suhtes peab komisjon jätkama lõikes 2 osutatud erandi läbivaatamist ning andma Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt 1. oktoobriks 2014 aru kuuldeaparaatides kasutatavate lõike 1 punktile a vastavate nööpelementide kättesaadavuse kohta. Kui see on õigustatud kuuldeaparaatides kasutatavate lõike 1 punktile a vastavate nööpelementide ebapiisava kättesaadavusega, lisab komisjon oma aruandele asjakohase ettepaneku, et pikendada kuuldeaparaatides kasutatavate nööpelementide suhtes lõikes 2 osutatud erandit.”

Käesoleva aruande eesmärk on esitada Euroopa Parlamendile ja nõukogule komisjoni järeldused selliste kuuldeaparaatides kasutatavate nööpelementide kättesaadavuse kohta, mille elavhõbedasisaldus ei ületa 0,0005 % massist.

2. JÄRELDUSED

2.1. Sissejuhatus

Käesoleva aruande jaoks kogus ja hindas komisjon olemasolevat teavet kuuldeaparaatides kasutatavate elavhõbedata nööpelementide kohta, hinnates peamiselt nende tehnilist ja kaubanduslikku kättesaadavust ning seejärel nende tõenäolist mõju kasutajatele seoses toimivuse ja hinnaga.

Komisjon kasutas sõltumatuid konsultante, kes vaatasid läbi asjakohase kirjanduse ja teabe, ning konsulteeris kõikide peamiste patareide ja kuuldeaparaatide tootjate ning patsientide ja kuuldeaparaatide kasutajate ühendustega.³

¹ ELT L 266, 26.9.2006, lk 1–14; viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 2013. aasta direktiiviga 2013/56/EL (ELT L 329, 10.12.2013, lk 5–9).

² Euroopa Komisjoni keskkonna peadirektoraadile 2012. aasta juulis koostatud aruanne „Uurimus amalgaamist hambataidistest ja patareidest pärit elavhõbedasaaste vähendamise võimaluste kohta” (*Study on the Potential for Reducing Mercury Pollution from Dental Amalgam and Batteries*, BIO Intelligence, 2012), eelkõige valik nr 2 jaotises 7.1 (lk 123) koostoimes kokkuvõttega jaotises 9.2 (lk 135).

³ Euroopa Komisjoni keskkonna peadirektoraadile 2014. aasta augustis koostatud aruanne „Kuuldeaparaatides kasutatavate elavhõbedata nööpelementide kättesaadavus” (*Availability of Mercury-free Button Cells for Hearing Aids*, Eunomia & Öko Institut e.V., 2014).

Komisjoni arvates tagab tulemuste usaldusväärsuse konsultatsioonides osalenud kuuldeaparaadi- ja patareitootjate suur turuosa. Esile tuleks tõsta head koostööd nendega, hoolimata tundlikust äriteabest tulenevatest piirangutest.

Erilist tähelepanu pöörati õppetundidele, mis saadi pärast elavhõbedaga nööpelementide keelustamist USAs, kus 30 osariiki on selle küsimusega seoses vastu võtnud õigusakte või teinud õigusaktide ettepanekuid.

Komisjon on seisukohal, et erinevate, kuid üksteist täiendavate allikate kasutamine on võimaldanud olukorda ulatuslikult ja üksikasjalikult hinnata ning käsitleda asjaolusid, mis ei ole rangelt seotud üksnes tarnekindluse hindamisega, nagu on direktiivis nõutud.

Konsultantide tehtud järeldused on loonud komisjonile kindla aluse oma hindamise lõpuleviimiseks ja käesoleva aruande koostamiseks.

2.2. Põhijäreldused

Komisjon on nimetatud uuringu alusel, mille tulemusi ja järeldusi ta peab usaldusväärseteks ning mis põhineb kindlatel andmetel ja tõenditel, ning enda tehtud hindamise põhjal teinud järgmised järeldused.

- (1) Kuuldeaparaatides kasutatavatele nööpelementidele on olemas sobivad elavhõbedata alternatiivid. Kõige sagedamini kasutatakse tsinkõhkelemente, mille on välja töötanud mitu ettevõtet. Olemas on ka muud variandid (nt nikkelmetallhübridid), kuid neid kasutatakse harvem ja ainult väiksema energiatarbega või paindlikumat kasutusmudelit võimaldavates seadmetes.
- (2) Nagu kinnitati konsulteerimise ajal ja võttes arvesse praegust tootmismahu, ei kujuta elavhõbedaga nööpelementide suhtes kehtiva erandi lõppemine 1. oktoobril 2015 ohtu kuuldeaparaatides kasutatavate nööpelementide tarnekindlusele. Sõltumata suundumusest kasutada elavhõbedata tooteid lõpetavad ettevõtjad järk-järgult selliste toodete valmistamise, millele tõenäoliselt ei leita elavhõbedata alternatiive (nt kõige väiksemad nööpelemendid suurusega 5).
- (3) USAs pärast elavhõbedaga nööpelementide keelustamist saadud kogemused näitavad, et toimivuse ja töökindluse probleemid, mis alguses tekkisid seoses elavhõbedata elementide kasutamisega kuuldeaparaatides, on tänu tehnika arengule ja turu laienemisele lahenduse leidnud. Kuuldeaparaatides kasutatavate esimese põlvkonna elavhõbedata nööpelementidega seotud toimivusprobleemid, mis ilmnesisid USAs 2010. aastal, on praeguseks lahendatud. Kuigi on kindlaks tehtud, et patareide eluiga on sõltuvalt margist ja mudelist ligikaudu 2–10 % lühem, parandavad uued tehnoloogilised lahendused eeldatavalt nende toimivust.
- (4) ELi turul võib tekkida hinnaerinevus kuuldeaparaatides kasutatavate elavhõbedata ja elavhõbedaga nööpelementide vahel, nagu juhtus ka USAs. Ühe komisjonile varem esitatud uuringu kohaselt võib elavhõbedata nööpelementide hind kujuneda ligikaudu 10 % kõrgemaks.⁴ Kuigi praegu on

⁴ Euroopa Komisjoni keskkonna peadirektoraadile 2012. aasta juulis koostatud aruanne „Uurimus amalgaamist hambataidistest ja patareidest pärit elavhõbedasaaste vähendamise võimaluste kohta” (*Study on the Potential for Reducing Mercury Pollution from Dental Amalgam and Batteries*, BIO Intelligence, 2012), lk 117.

erinevused jaemüügihinnas suuremad,⁵ vähendab kuuldeaparaatides kasutatavate elavhõbedaga nõõpelementide keelustamine ELis tõenäoliselt hinnaerinevusi. Lähtutakse eeldusest, et turud on suuremad ja tekib mastaabisääst ning kõrvaldatakse tootmissüsteemide puudused nende tootjate puhul, kes korraldavad oma tootmisvõimsuse ümber üheainsa tooteliigi jaoks.

- (5) Elavhõbedaga nõõpelementide suhtes kehtiva erandi lõppemine edendab eeldatavalt innovatsiooni. Lüheneb aeg, mis kulub elavhõbedata toodete töökindluse parandamisele, ja uued tooted hakkavad vastama keerukamate, suurema energiatarbega seadmete vajadustele.
- (6) Patsientide ja kuuldeaparaatide kasutajate ühendustel, kellega komisjoni tellitud uuringu raames konsulteeriti, ei olnud märkimisväärseid kahtlusi seoses kuuldeaparaatides kasutatavate elavhõbedata nõõpelementide tarnekindlusega.

3. KOKKUVÕTE

Elavhõbedaga nõõpelementide puhul kehtiva erandi lõppemine 1. oktoobril 2015 ei vähenda eeldatavasti kuuldeaparaatides kasutatavate nõõpelementide kättesaadavust. Seepärast ei ole vaja direktiivi 2006/66/EÜ artiklis 4 sätestatud erandi kehtivust pikendada.

⁵ USAs on internetis müüdavate tavapäraste kuuldeaparaadi nõõpelementide (suurus 10) kuuese komplekti hind sõltuvalt margist ja müüjast vahemikus 3,25–3,95 dollarit ning elavhõbedata nõõpelementide puhul vahemikus 3,95–4,95 dollarit.